Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2026–2027

Aanhangsel van de Handelingen

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

233

Vragen van het lid **Vellinga-Beemsterboer** (D66) aan de Minister van Infrastructuur en Waterstaat over *het bericht «Nieuw Amerikaans datacenter in Amsterdam verbruikt veel meer drinkwater dan de bedoeling is. Overmacht, zegt de bouwer. Anders past het niet»* (ingezonden 24 augustus 2026).

Antwoord van Minister **Karremans** (Infrastructuur en Waterstaat) (ontvangen 2 oktober 2026). Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2026–2027, nr. 123.

Vraag 1
Hoe beoordeelt u de effectiviteit van zelfregulering in deze sector, nu een zelf opgelegde norm bij een groot nieuw project ruim wordt overschreden?[1]

Antwoord 1
Conform de aangenomen motie van het lid Grinwis c.s.[2] onderzoekt het kabinet de komende periode of en welk aanvullend beleid nodig is om op toekomstige gevallen te sturen. De Kamer wordt hierover dit najaar geïnformeerd middels de Kamerbrief «Regie op datacenters».

Vraag 2
Kunt u toelichten welke informatie het Rijk op dit moment structureel ontvangt over het feitelijke drinkwatergebruik per datacenter in Nederland?

Antwoord 2
Vanuit de Energie efficiëntie datacentra (EED) rapportageplicht moeten datacenters, met een vermogen van ten minste 500kW, informatie aanleveren over onder meer «totaal watergebruik» en «drinkwatergebruik». De rapportage van 2026 over 2025 is gepubliceerd en te vinden op de RVO website: https://www.rvo.nl/onderwerpen/energiebesparingsplicht/eed-auditplicht/rapportageplicht-datacentra.
Deze cijfers betreffen het gerealiseerde gebruik in 2025 door datacentra die onder de rapportageplicht vallen. Datacentra die nog niet in gebruik zijn genomen, zijn hierin niet meegenomen.

[1] NRC, 16 augustus 2026 (https://www.nrc.nl/nieuws/2026/08/16/nieuw-amerikaans-datacenter-in-amsterdam-verbruikt-veel-meer-drinkwater-dan-de-bedoeling-is-overmacht-zegt-de-bouwer-anders-past-het-niet-a4934490?gift_token=4934490~1787516862~btYozmAnRa2iUKsxee7Kbw~1YTaCrLNeKGkkkxiE5nm_cA4EgPFl9jmZUixJafHxaw)
[2] Betreft de motie Grinwis c.s.

ah-tk-20262027-233
ISSN 0921 - 7398
's-Gravenhage 2026

Vraag 3
Kunt u toelichten op welke juridische grondslag een bevoegd gezag het drinkwatergebruik van een nieuwe vestiging kan meewegen bij de verlening van een omgevingsvergunning?

Antwoord 3
De overeenkomst tussen een drinkwaterbedrijf en een zakelijke afnemer over het afnemen van water voor de bedrijfsprocessen betreft een privaatrechtelijke overeenkomst.
Het Besluit activiteiten leefomgeving kent geen specifieke grondslag voor de toetsing van drinkwatergebruik. Bij het beoordelen van een koelwatersysteem maakt het bevoegd gezag gebruik van de BREF industriële koelsystemen.

Vraag 4
Deelt u de opvatting dat de beschikbaarheid van drinkwater in het huidige stelsel vooral achteraf wordt geregeld via de leveringsrelatie met het drinkwaterbedrijf, en niet vooraf in het ruimtelijk spoor?

Antwoord 4
Om tijdig de impact van ontwikkelingen op de drinkwatervoorziening in te kunnen schatten, en de drinkwaterbedrijven de mogelijkheid te geven daar in hun prognoses rekening mee te houden, wordt via de Nota Ruimte er op ingezet dat initiatiefnemers tijdig afstemming zoeken met drinkwaterbedrijven. De leveringsovereenkomst tussen een drinkwaterbedrijf en een zakelijke afnemer is een privaatrechtelijke overeenkomst.
Via de inzet vanuit het deltaprogramma zoet water ligt de focus op het vergroten van het bewustzijn dat er in Nederland niet meer altijd overal voldoende water van de juiste kwaliteit is. Als een initiatiefnemer een project realiseert zonder vooraf zich te verzekeren van de beschikbaarheid van voldoende water dan is dat aan die initiatiefnemer zelf.

Vraag 5
Kunt u toelichten welke wijzigingen in wet- en regelgeving nodig zouden zijn om waterbeschikbaarheid een expliciete afwegingsgrond te maken bij vergunningverlening aan grootverbruikers?

Antwoord 5
Als een datacenter wil koelen met drinkwater, dan doet een datacenter een aanvraag bij een drinkwaterbedrijf. Een drinkwaterbedrijf beoordeelt deze aanvraag, zie ook het antwoord op vraag 6. Een datacenter hoeft voor het koelen met drinkwater geen onttrekkingsvergunning aan te vragen. Drinkwaterbedrijven hebben onttrekkingsvergunningen om hun klanten te beleveren. Wat betreft de wateronttrekkingsactiviteit is het al zo dat op grond van artikel 8.84 lid 1 onder a van het Besluit kwaliteit leefomgeving een omgevingsvergunning die betrekking heeft op een wateractiviteit alleen mag worden verleend als de activiteit verenigbaar is met het belang van het voorkomen en waar nodig beperken van waterschaarste. Daarmee heeft het bevoegd gezag al de mogelijkheid om bij toetsing van een initiatief hier bij haar beoordeling dit mee te nemen, en indien het watersysteem het niet toelaat een aanvraag te weigeren.
In het kader van het Nationaal Waterprogramma werk ik aan kaders voor grondwateronttrekkingen en gebruik.

Vraag 6
Kunt u toelichten of het juridisch en uitvoeringstechnisch denkbaar is om de logica van de verdringingsreeks ook vooraf toe te passen, bij het toestaan van nieuw grootschalig drinkwatergebruik, in plaats van uitsluitend bij feitelijke schaarste? Zo ja, hoe kijkt u naar een dergelijke aanpassing?

Antwoord 6
Dat is niet nodig. Drinkwaterbedrijven hebben zelf een kader om nieuwe zakelijke aansluitingen beoordelen. Drinkwaterbedrijven beoordelen of zij voldoende drinkwater hebben om aan de vraag te voldoen en of het wel nodig is hiervoor water van drinkwaterkwaliteit te gebruiken. Tot slot kijken zij ook vooruit in hoeverre een bedrijf in de toekomst haar vraag kan laten dalen door efficiënter met het water om te gaan.

Vraag 7
Kunt u toelichten in hoeverre de zorg- en leveringsplicht uit de Drinkwaterwet zich uitstrekt tot laagwaardig industrieel gebruik, zoals koeling?

Antwoord 7
Ja, de Drinkwaterwet stelt dat drinkwaterbedrijven een plicht hebben drinkwater te leveren aan afnemers die dit water gebruiken voor huishoudelijk gebruik. De leveringsplicht geldt niet voor water met drinkwaterkwaliteit dat gebruikt wordt als grondstof of proceswater.

Vraag 8
Kunt u toelichten hoe u opvolging geeft aan de aanbeveling uit het Rli-advies «Zorg voor water» om de systeemverantwoordelijkheid voor de drinkwatervoorziening actiever in te vullen?[3]

Antwoord 8
Binnenkort ontvangt de Kamer een brief over de toezeggingen die zijn gedaan in het CD Water van 25 juni 2026. In deze brief wordt ook ingegaan op het RLi-advies.

Vraag 9
Kunt u toelichten hoe een nieuwe aansluiting van deze omvang zich verhoudt tot het doel uit het Nationaal Plan van Aanpak Drinkwaterbesparing om het zakelijke drinkwatergebruik in 2035 met 20 procent te verminderen ten opzichte van de referentieperiode 2016–2019?[4]

Antwoord 9
De zakelijke drinkwaterbesparing wordt gecorrigeerd voor economische groei (zie Addendum Nationaal Plan van Aanpak drinkwaterbesparing, 2026). Daarnaast is in het NPVA Drinkwaterbesparing ook de doelstelling opgenomen dat laagwaardig gebruik van drinkwater wordt beperkt, zowel bij de zakelijke gebruikers als bij huishoudens. We streven naar «juiste kwaliteit voor het juiste gebruik». Hiervoor is afgesproken dat zakelijke gebruikers met hun drinkwaterbedrijf een zogenaamde «waterscan» uitvoeren om te bepalen of er wel echt drinkwater nodig is voor de processen en wat het besparingspotentieel is. Ook is afgesproken dat drinkwaterbedrijven bij uitbreidingen of nieuwe aanvragen van groot zakelijke gebruikers voor aansluiting op het drinkwaternet vooraf gesprekken voeren met de aanvrager om gezamenlijk de toepassing van het juiste water voor het juiste gebruik vast te stellen en de mogelijkheden voor drinkwaterbesparing in kaart te brengen.

Vraag 10
Bent u bereid te verkennen of het besluitmoment over meer sturende maatregelen, dat nu is voorzien bij de herijking van dat plan in 2028, naar voren kan worden gehaald?

Antwoord 10
Nee, ik heb net met de stakeholders de eerste herijking van het NPVA Drinkwaterbesparing afgerond en een addendum op het plan vastgesteld in Bestuurlijk Overleg Water van juli jl. Daarin zit een aantal onderzoeken en verkenningen die nodig zijn om te kunnen overwegen om meer sturende maatregelen in te zetten. Zo wil ik de inzichten uit de waterscans afwachten om vervolgens benchmarks te kunnen stellen. De afspraak daarbij is dat IenW benchmarks opstelt voor het drinkwatergebruik van bedrijven per sector en dat bepaald wordt hoe deze benchmarks kunnen worden benut voor sturing, bijvoorbeeld via standaarden, beleidskaders of randvoorwaarden bij instrumenten. De voortgang van de uitvoering wordt jaarlijks gemonitord en elke twee jaar wordt de aanpak zo nodig bijgesteld.

---

[3] Raad voor de leefomgeving en de infrastructuur (Rli), 30 april 2026 (https://www.rli.nl/publicaties/2026/advies/zorg-voor-water)
[4] Kamerstuk 27 625, nr. 671